

Stanovisko Ministerstva vnitra a Ministerstva financí k neprojednání závěrečného účtu ve lhůtě stanovené v § 43 zákona o obcích

Podle ust. § 43 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, *závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.*

Zákon o obcích z této povinnosti žádné výjimky nestanoví, a to ani za situace, kdy je vyhlášen krizový stav dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. Přesto však **máme za to, že pokud krizová opatření přijatá podle krizového zákona (nebo opatření podle jiného právního předpisu) vylučují nebo významně omezují konání zastupitelstva obce a v důsledku těchto omezení nebude možné závěrečný účet projednat v zákonem stanoveném termínu (nejpozději do 30. 6.), nebude možné dávat obcím k tíži pozdější projednání závěrečného účtu.** Přinejmenším nebude možné považovat za porušení zákona, bude-li závěrečný účet projednán „se zpožděním“ o dobu, po kterou trval nouzový stav, resp. opatření s ním spojená, která reálně bránila projednání závěrečného účtu včas.

Nouzový stav byl vládou vyhlášen usnesením č. 194 ze dne 12. 3. 2020, a to od 12. 3. 2020, 14:00 (69/2020 Sb.). První omezení možnosti konat zasedání zastupitelstva vyplývalo z navazujícího krizového opatření k omezení volného pohybu osob, přijatého usnesením vlády č. 215 ze dne 15. 3. 2020 (85/2020 Sb.), s účinností od **16. 3. 2020, 0:00** (usnesení bylo zrušeno usnesením vlády č. 126/2020 Sb.). Od 24. 3. 2020, 0:00 pak konání zasedání zastupitelstva omezuje usnesení vlády č. 274 ze dne 23. 3. 2020 (122/2020 Sb.). To stanoví podmínku, podle níž se zasedání mohou konat jen pro rozhodnutí záležitostí nezbytných k řešení nouzového stavu nebo ke schválení právních jednání, která „nesnesou odkladu“ (z důvodu rizika vzniku škody či nesplnění termínů). **Schválení závěrečného účtu k takovým záležitostem nepochybně nepatří. Lze tudíž mít zato, že povinnost schválit závěrečný účet se prodlužuje nejméně o dobu od 16. 3. 2020 do okamžiku, kdy bude možné závěrečný účet projednat v důsledku zrušení krizových opatření.**

Pokud jde o **další okolnosti, které je nutné zohlednit při posuzování, zda obec případně neprojednala závěrečný účet do 30. 6. z „ospravedlnitelného důvodu“**, je dále vhodné upozornit na další povinnosti, které je třeba v souvislosti s tímto projednáním splnit.

Dle ust. § 44 zákona o obcích se sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce a hospodaření s prostředky tohoto rozpočtu dále řídí zvláštním zákonem. Zvláštním zákonem je zde **zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.**

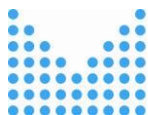
Podle § 17 odst. 6 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dle

kterého územní samosprávný celek zveřejní návrh svého závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úřední desce může být návrh závěrečného účtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby a závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu závěrečného účtu včetně celé zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Dle § 17 odst. 8 téhož zákona pak územní samosprávný celek zveřejní závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Tímto způsobem musí být zpřístupněn až do schválení závěrečného účtu za následující rozpočtový rok. Nezveřejnění návrhu závěrečného účtu nebo nezveřejnění závěrečného účtu definuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů jako přestupek. Přestupky, kterých se podle tohoto zákona dopustila obec, projednává v přenesené působnosti krajský úřad, v jehož správním obvodu se obec nachází (srov. § 22a a § 22b zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Dále je nutné upozornit též na ustanovení § 17 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, podle něhož je *součástí závěrečného účtu též zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření* (při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku). Ta je výsledkem přezkumu hospodaření obce podle **zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů**. Přezkoumání hospodaření v případě obcí vykonávají buď krajské úřady, nebo – podle volby každé obce – auditori (auditorské společnosti). Povinnost jednotlivých územních samosprávných celků a svazků obcí nechat si přezkoumat své hospodaření vyplývá obecně z § 17 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů; pro obce konkrétně z § 42 zákona o obcích.

Máme tudíž zato, že **případné překročení lhůty pro projednání závěrečného účtu by bylo akceptovatelné nejen s ohledem na dobu trvání krizových opatření, která reálně bránila projednání závěrečného účtu (srov. výše), ale i s ohledem na případné opožděné předání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření, které by obci bránilo včas splnit požadavek plynoucí z § 17 odst. 4 a 5 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**. Součástí závěrečného účtu (pro účely projednání) je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření, přičemž oba tyto dokumenty musejí být zveřejněny nejméně 15 dnů před jejich projednáním; proto není-li včas předána tato zpráva, nelze povinnost předchozího zveřejnění řádně splnit a nelze závěrečný účet projednat, když předchozí zveřejnění je zákonnou podmínkou pro projednání závěrečného účtu.

Podotýkáme však, že k výkladu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů i zákona o přezkoumávání hospodaření je příslušný gestor daného zákona, tj. **Ministerstvo financí**, nikoliv Ministerstvo vnitra.

Zpracoval: Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra
Praha, 31. 3. 2020